

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º
Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

La solució federativa dels problemes nacionalistes

La llengua a l' escola

La Nació, dins la Federació, ha d'esser mestressa del seu ensenyament. Pot ésser admès que l' Estat central garanteixi dels principis generals, com veiem a Suïssa. Però ni això ens plau gaire. Les raons que hi ha en les Federacions de tipus regional per a posar aqueixos principis sota la garantia de l' Estat central, perden tota o quasi tota la llur força quan es tracta de Federacions de tipus nacionals. En aquestes, el donar a l' Estat central el paper de vetllador de determinats principis polítics i jurídics, oferíx més perills que no pas aventatges.

Un dels més alts motius que imposen que sigui atribuïda la funció de l' ensenyament a l' Estat particular, és la necessitat que aquests tenen de fer prevaler en els establiments docents l' idioma propi.

L' ensenyament en el propi idioma és, en efecte, un dret nacional d' importància magna. En té tanta, d' importància, que ens atrevim a dir que van tant ell sol com tots els altres drets plegats. I és tan urgent el problema escolar per a les nacionalitats que no han fet triomfar encara la llur causa, que no poden esperar que es resolgui el dit problema pel que toca a l' ensenyament públic. Mentre treballen per a dur la llengua materna a les escoles de l' Estat, han d' establir un ample sistema d' ensenyament privat que disputi els alumnes a l' ensenyament públic anti-nacional. Cada escola oficial en llengua aliena és una fortalesa enemiga en territori propi. I és necessari contrarrestar la

seva acció bastint les fortaleses de l' ensenyament nacional.

* *

No cal dir que, anant l' ensenyament a càrrec dels Estats particulars de la Federació, aqueixos Estats són lliures per a fixar el règim lingüístic escolar. Però aquest problema lingüístic és tan imperiós i tan trascendental, que han hagut de tenir-lo en compte un gran nombre d' Estats que no són federatius.

Dos aspectes presenta el règim lingüístic escolar: el polític o nacional i el pedagògic. Molts Estats que no han pres en consideració l' aspecte polític, han arribat a introduir, amb major o menor extensió, la llengua materna en l' ensenyament, per raons de caràcter pedagògic.

Convé remarcar—amb energia i amb insistència—que Espanya és un dels Estats on l' ensenyament està organitzat amb major menyspreu envers la llengua materna dels països que no parlen l' idioma oficial. En pocs Estats pren la imposició escolar de l' idioma una forma tan absoluta com a Espanya. En aquest punt, els nacionalistes catalans estem en el deure d' emprendre una acció vigorosa que aixequi la llengua catalana de la intolerable situació d' inferioritat a que l' ha portada l' unitarisme castellà. Adhuc dins el règim polític actual, pot aspirar el nostre idioma a tenir a una major consideració i a una major intervenció en l' ensenyament.

* *

En quatre grups podem classificar les nacionalitats des del punt de mira dels drets escolar, a saber:

Primer. Les que tenen reconeguts totalment els drets del llur idioma en l' ensenyament públic.

Segona. Les que només tenen

reconeguts parcialment aqueixos drets.

Tercer. Les que, tenint negats en l' ensenyament oficial els drets de la pròpia llengua, poden organitzar l' ensenyament privat en llengua nacional.

Quart. Els que no poden tenir ni establiments docents privats en llengua pròpia.

Catalunya pertany al tercer grup. Però no s' ha d' oblidar que fins avui l' acció del nacionalisme català en l' ensenyament s' ha fet sentir molt poc. No hi ha a Catalunya, per dissort nostra, un conjunt d' establiments d' ensenyança catalana que posi en perill el predomini dels establiments de l' Estat. La Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya han iniciat una bella obra de nacionalització de l' ensenyament.

Mes els enemics guaiten aqueixa obra amb tan fosca mirada, que tenim por que qualsevol dia l' ataquin directament, si no aconseguim els catalans imposar-los el respecte al nostre dret. Ço que avui tenim, o tenim a precari. I és tan grossa la importància que el problema de l' ensenyament presenta per a l' esdevenidor de la nostra causa nacional, que no hem de plànyer, per a obtenir la seva resolució favarable, ni els més costosos esforços ni les més dures batalles polítiques.

A. ROVIRA I VIRGILI.

—————

Guand a la patria, injustament li lleven la llibertat, els vérs fills deuen recuperarla, si no a la bona a la força.

ALVARO DE RESALENY.

—————